

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Г. С. СКОВОРОДИ
Факультет іноземної філології

Сучасні філологічні і методичні студії: проблематика і перспективи

Матеріали

Міжнародної науково-практичної конференції
для науковців, викладачів, учителів, здобувачів
вищої освіти

18 травня 2022 року

Головний редактор:

Бойчук Юрій – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, ректор ХНПУ імені Г. С. Сковороди

Редакційна колегія:

Бережна Світлана – доктор філософських наук, професор, проректор з наукової, інноваційної та міжнародної діяльності ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Борисов Володимир – кандидат філологічних наук, доцент, проректор з навчально-наукової роботи ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Васильєва Марина – кандидат педагогічних наук, викладач кафедри англійської мови ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Князь Ганна – кандидат філологічних наук, доцент, декан факультету іноземної філології ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Кутова Наталія – старший викладач кафедри німецької філології ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Лембік Сніжана – кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри романської філології ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Перлова Вікторія – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри англійської фонетики і граматики ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Подуфалова Тетяна – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри практики англійського усного і писемного мовлення ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Руда Наталія – кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри східних мов ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Сазонова Ярослава – доктор філологічних наук, доцент, завідувач кафедри англійської фонетики і граматики ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Скразловська Ірина – кандидат філологічних наук, доцент кафедри східних мов ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Шпак Юлія – кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської філології ХНПУ імені Г. С. Сковороди.

Затверджено редакційно-видавничою радою

*Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди
(протокол № 5 від 18 травня 2022 року)*

Сучасні філологічні і методичні студії : проблематика і перспективи [Електронне видання] : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. для науковців, викладачів, учителів, здобувачів вищої освіти, Харків, 18 трав. 2022 р. / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди ; [редкол.: Ю. Д. Бойчук (голов. ред) та ін.]. – Харків, 2022. – 227 с.

У збірнику відображено тези Міжнародної науково-практичної конференції для науковців, викладачів, учителів, здобувачів вищої освіти, що проходила на базі Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди з нагоди Дня науки. Він містить результати теоретичних та емпіричних досліджень науковців України і зарубіжжя в галузях філології та методики навчання іноземних мов.

Матеріали стануть у пригоді науковцям, докторантам, аспірантам, викладачам, магістрам і студентам закладів вищої освіти, практичним працівникам у галузі освіти.

Сазонова Ярослава	
Pragmatic Effect of the Anaphoric and Cataphoric Use of Pronouns in Texts of Horror Discourse.....	198
Семенова Олена	
Стилістична ідентифікація заголовка (на матеріалі французьких видань).....	201
Скоробогатова Олена, Панаріна Ірина	
Grammar and poetics of modern linguistic and poetic studies.....	204
Скразловська Ірина	
Специфіка методології лінгвістичних досліджень сучасних турецьких антропонімів у межах антропоцентричної парадигми.....	206
Хижя Іван	
Формування сучасного сленгу у китайській мові (на прикладі сленгу LGBTQ).....	209
Четверик Віктор	
Співпозиція як активний засіб актуалізації компаративних форм в площині поезії.....	212
Шевченко Альона	
Мова спортивного коментатора: лінгвістичні та дидактичні особливості (на матеріалі коментарів до автоперегонів «Формула 1»).....	214
ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРІВ	217

сверхсинее (укр. *надсинє*) перебуває за межами можливого. Співпозиція може вступати у взаємодію з іншими способами актуалізації морфологічних значень і формуватися як із порушенням мовних норм, так і в межах норм.

Морфологічні засоби мови, актуалізовані в мові поезії, функціонують не лише як засоби мовної виразності, а й як засоби образотворчості, формуючи та транслуючи глибинні поетичні смисли. *Співпозиція* компаративних форм використовується поетами для передачі ідеї більш високого ступеня насиченості прояву ознаки в об'єкті, що включає у своє семантичне поле не просто ознаку, а його найвищу точку інтенсифікації. Отже, *співпозиція* регулярно «експлуатується» поетами як один із способів актуалізації граматичного та естетичного (експресивного) потенціалу мовних одиниць, зокрема, прикметників та їхніх компаративних форм. Насамперед цей процес зумовлений граматичними властивостями цієї частини мови та її взаємодією з іншими частинами мови, здатністю підлаштовуватися під мовне (граматичне) оточення, історичною спорідненістю прикметника й іменника.

Список використаних джерел

- Акрам, М. (2021). *Зцілуй мій сум: Українська поезія з Індії*. n.d.
- Бабенко, Л.Г. (2004). *Филологический анализ текста. Основы теории, принципы и аспекты анализа*. Академический проект; Деловая книга.
- Набоков, В.В. (2002). *Стихотворения*. Академический проект.
- Окуджава, Б.Ш. (2001). *Стихотворения*. Академический проект.
- Скоробогатова Е.А. (2018). Поэтическая морфология как направление лингвопоэтики и лингвокреативная практика филологического эксперимента. *Русская Филология. Вестник Харьковского национального педагогического университета имени Г.С. Сковороды*, 4(66), 3–10.
- Скоробогатова, Е.А. (2012). *Грамматические значения и поэтические смыслы: поэтически потенциал русской грамматики*. НТМТ.
- Четверик, В.К. (2020). Соположение как способ актуализации форм компаратива в пространстве русскоязычной поэзии. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія*, 44, 70–73. <http://dx.doi.org/10.32841/2409-1154.2020.44.16>

ЛІНГВОСТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ АНГЛОМОВНИХ РЕПОРТАЖІВ СПОРТИВНИХ КОМЕНТАТОРІВ

Альона Шевченко

Харківський національний педагогічний університет ім. Г.С. Сковороди,
Україна

Як з'ясовано під час проведення дослідження, у різних країнах виступи спортивних коментаторів, як носіїв різних мов і культур, мають свої жанрові й лінгвостилістичні особливості. У світлі цього в процесі наукового пошуку в пригоді стали висновки Л. Пак, яка зазначає, що підвищення інтересу філологів до лінгвістичної специфіки спортивних коментарів у різних країнах зумовлено такими основними факторами: 1) ускладнення системи жанрів спортивного

коментаря значною мірою зумовлено посиленням його особистісного аспекту, що зумовлює насичення виступу різними лексичними і граматичними емоційно-експресивними засобами; 2) спортивний коментар перетворюється сьогодні у своєрідний лінгвістичний феномен, у межах якого автор опановує, створює, застосовує, апробує інноваційні для нього мовленнєві засоби. Тому виникає потреба в аналізі й зіставленні систем мовних жанрів спортивних коментаторів з різних країн, лінгвостилістичних особливостей їхніх коментарів, виявленні схожості й відмінностей між ними; 3) обрані людиною певні мовленнєві жанри, засоби тією чи іншою мірою структурують комунікативний простір цього носія мови, тому спортивні коментатори, як представники відповідних культурних та мовних спільнот, у своїй промові віддають перевагу різним мовленнєвим жанрам та лінгвостилістичним аспектам (Пак, 2017, с. 117).

Значний інтерес у філологів викликає питання розкриття лінгвостилістичних особливостей англomовних репортажів спортивних коментаторів. Зокрема, Ч. Фергюсон виокремлює у своїй праці такі особливості: спрощення (simplification), інверсія (inversions), вираз результату (result expressions), «сильні модифікатори» (heavy modifiers), «напружене використання» (tense usage) та мовні підпрограми («лінгвістичні рутини») (linguistic routines) (Ferguson, 1983, p. 159).

Так, спрощення передбачає пропуск у реченні початкового іменникового словосполучення, зв'язки й постіменної зв'язки. Це дає змогу подати ситуацію як неформальну, захоплюючу. Інверсія, як мовний засіб, застосовується для акцентування уваги на найважливішому аспекті промови чи моменті змагань. Цей ефект досягається завдяки порушенню традиційного порядку слів, який відповідає, як правило, стилістично нейтральному забарвленню повідомлення (Ferguson, 1983, pp. 160- 161).

Третьою лінгвостилістичною особливістю є специфічний вираз результату, коли пара мовних конструкцій відображає результати (*for* + іменник і *to* + дієслово). Наприклад, *Brady throws it for the touchdown or Keane with a shot to make it two to one*. Вважається, що ця мовленнєва форма виникла у зв'язку з потребою економити час під час об'яви результатів (Ferguson, 1983, p. 161).

Четвертою особливістю є використання так званих «сильних модифікаторів». Як відомо, у граматиці англійської мови під модифікатором розуміють слово, фразу чи речення, що діє як прикметник або прислівник, надаючи додаткову інформацію про інше слово або групу слів. Як пояснює Ч. Фергюсон, застосування цієї форми у спортивному коментаторі передбачає, що диктор регулярно додає певні випадкові характеристики в поєднанні з іменем спортсмена на основі попередньо отриманої інформації та продуктивності його дій. Як вважає автор, використання зазначеної лексичної форми є свідченням високої професійної майстерності спортивного коментатора, бо не кожний фахівець може адекватно і зрозуміло для слухачів використовувати цю форму (Ferguson, 1983, p. 163).

Наступна риса – це «напружене використання» (tense usage). Конкретизуючи свою думку, автор пояснює, що майстерність спортивних коментаторів значною мірою проявляється в їхній готовності інтуїтивно правильно обирати для вираження своєї думки час в англійській мові. Наприклад, якщо в спорті переважають короткі дії, диктор звичайно обирає Simple Present. Якщо репортер має оголосити подію, яка потребує часу (наприклад, перегони), ним використовується Present Progressive. З іншого боку, подача коротких відомостей про спортсмена вимагає застосування Present Perfect (Ferguson, 1983, p. 165).

Розкриваючи суть остаточної з виділених особливостей промов англомовних спортивних коментаторів, Фергюсон також відзначає, що спортивні диктори широко застосовують у своїй мові різні мовленнєві кліше. Частково це пояснюється тим, що на Заході не прийнято висловлювати свої суб'єктивні погляди на спортивні події. Проте деякі диктори зловживають використанням шаблонних виразів, особливо не напружуючись щодо відбору змісту своїх коментарів та лексичної форми його подачі. Така ситуація свідчить про невисокий професійний рівень фахівця та брак у нього креативності (Ferguson, 1983, p. 169).

Отже, на прикладі аналізу особливостей англомовних репортажів спортивних коментаторів можна зробити висновок про те, що характер мислення кожного з них, його мовні й культурні особливості значною мірою визначають мовленнєво-стилістичну специфіку його фахової промови.

Список використаних джерел

- Пак Л. Е. (2017). Речежанрова специфіка спортивних коментарів США і Росії. *TSPU Bulletin*, 6 (183), 117–122. DOI 10.23951/1609-624X-2017-6-117-122.
- Charles A. Ferguson. (1983). *Sociolinguistic Perspectives: Papers on Language in Society, 1959 – 1994*. NY: Oxford University Press.